

6. Aile Hekimliği Araştırma Günleri Bildiri Özetleri - Bölüm: II

Abstracts presented at the Sixth Family Medicine Resarch Days in
6-9 November 2014, Ankara, Turkey

Aşağıda özetleri yer alan bildiriler 6. Aile Hekimliği Araştırma Günleri (AHAG) kapsamında, 6-9 Kasım 2014 tarihlerinde, Ankara'da sunulmuştur.

Sözlü Bildiriler (SB-63 — SB-92)

SB - 63

Etlik Zübeyde Hanım Kadın Hastalıkları Hastanesi gebe polikliniğine başvuran gebe kadınların sigara içme ve sigara dumanından pasif etkilenim durumlarının, bilgi tutum ve davranışlarının değerlendirilmesi araştırması

Gamze BAL ERBAŞ¹, Tijen ŞENGEZER¹, Adem ÖZKARRA¹, Gizem ÇOLAKOĞLU¹

¹Ankara Numune Eğitim Ve Araştırma Hastanesi,

Giriş ve Amaç: Günümüzde dünya nüfusunun 1/3 ü sigara kullanmakta olup, bu oran gün geçtikçe kadınlar lehinde bir artma göstermektedir. Gebelik ve komplikasyonları bakımından kadınlarda sigara kullanımı en tehlikeli ajan olarak bildirilmektedir. Gebelik döneminde sigara içiminin gebelik yaşına göre düşük doğum ağırlığı, düşük doğum kilosu, prematürite (Sigara SGA olgularının %39'u, DDA olgularının %35'i, Prematüre doğumların %11'inden sorumlu tutulmaktadır. Sigara içen annelerin bebeklerinin doğum kilolarında 150-400 gr azalma olduğu gösterilmiştir), Spontan abortus, perinatal ve neonatal mortalite artışı, konjenital kalp hastalıkları, yanık damak-dudak gibi konjenital malformasyonlara neden olduğu ilerleyen dönemde ise DEHB, davranım bozuklukları, IQ düşüklüğü, kognitif fonksiyonlarda azalma gibi risklerle karşı karşıya kalabildikleri, inutero maruziyetin obezite ve psikiyatrik morbidite gibi geç post natal sonuçlarının olduğu bilinmektedir. Bağımlılığın gelecek nesillere bırakılması gibi etkilerinin de söz konusu olması Aile Hekimlerine bu alanda büyük sorumluluk yüklemektedir. Ülkemizde sigara içen hamileler oldukça geniş bir popülasyondur ve pasif sigara dumanına maruziyet halen ciddi bir sorun oluşturmaktadır. Hamilelik sigarayı bırakmak için ciddi bir motivasyon olmakta ve hamilelerin %25'i sigarayı bırakmaktadır. Bırakanların 1/3 ü doğum sonrası 3 ay içinde tekrar başlamaktadır. Motive olmuş

anne adayları ile birebir görüşme ve sigarayı bırakma önerisi oldukça etkili ve yoğun klinik görüşmelerin başarısının yüksek olduğu bilinmektedir.

Yöntem: Buradan yola çıkarak çalışmamızda Ankara-Etlik Zübeyde Hanım Kadın Hastalıkları Hastanesi gebe polikliniğine başvuran gebe kadınların sigara içme, sigara dumanından pasif etkilenim durumlarının, bilgi, tutum ve davranışlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Sigara içen ve sigara dumanından pasif etkilenen kadınlara anket sonrası broşür verilir kısa müdahale yapılarak bilgi düzeylerinin artırılması, yanlış bilgi ve davranışlarının değiştirilmesi hedeflenmiştir. Anket yüz yüze görüşme tekniği uygulanarak yapılacaktır. Araştırmaya gebe polikliniğine başvuran sigara içen ya da pasif maruz kalan gebeler dahil edilecektir.

Bulgular: Hazırladığımız anket formu ve broşürün taslağı oturum sırasında sunulacaktır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır. Çalışmamızın sonucunda hazırladığımız broşür ve kısa müdahalenin yapılandırılarak birinci basamakta kullanılması ve uygulanması hedeflenmektedir.

SB - 64

Uyku apne sendromu olan bireylerde (CPAP) Sürekli Pozitif Solunum Yolu Basıncı tedavisinin yaşam kalitesine etkisi

Canan TUZ¹, Füsün YÜKSEL SÖZER², Şerife BOZTAŞ³, Altuğ KUT¹,

¹Başkent Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı,

²Başkent Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı,

³Başkent Üniversitesi Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı,

Giriş ve Amaç: Uyku bozuklukları içinde prevalansı en yüksek

(erkeklerde %4, kadınlarda %2) olan “Obstrüktif Uyku Apne Sendromu (OSAS)”dır. OSAS, tedavi edilmezse kardiyovasküler hastalıklar başta olmak üzere birçok sistemik hastalığa yol açtığı; gündüz aşırı uyku hali ile ani trafik kazaları ve/veya iş kazalarına yol açabilecek sosyal sorunlar yarattığı bilinmektedir. Uyku apne sendromu tanısı alan hastaların CPAP (Sürekli Pozitif Solunum Yolu Basıncı) tedavisi verilmeden önce yaşam kalitesi ve anksiyete ile ilgili mevcut durumları ve CPAP tedavisi sonrasında düzelme olup olmadığının konu ile ilgili anketler uygulayarak belirlenmesi amaçlandı.

Yöntem: 2015 yılı altı aylık dönemde polisomnografi laboratuvarında uyku bozukluğu ön tanısı ile tetkik edilen hastalardan orta ve ağır uyku apnesi tanısı konan yaklaşık 250 hastanın çalışmaya dahil edilmesi planlandı. Daha önce uyku bozukluğu tanısı olanlar, obstrüktif uyku apne sendromu dışı tanıları alanlar çalışma dışı bırakılacaktır. Uyku testi öncesi hastaların boy, kilo, visseral yağ düzeyi ölçümleri yapılması, medikal özgeçmişleri sorgulanması ve ardından SF-36 yaşam kalitesi değerlendirme ve Beck anksiyete ölçekleri uygulanması planlandı.

Bulgular: Obstrüktif uyku apne sendromu prevalansı yüksek olan ve birinci basamakta tanısı sık atlanan bir hastalıktır. Ancak yaşam kalitesinde bozulma, sosyal sorunlar ve birçok komorbid hastalığa zemin oluşturması nedeniyle erken tanısı önemlidir. Hastaların tanı ve tedavi amaçlı göğüs hastalıklarına yönlendirilmesi, tedavi planlanan hastalarda komorbiditelerin önlenmesi ve yaşam kalitesindeki düzelmenin takibi önemlidir. Orta ve ağır uyku apne sendromu tanısı alan bireylerde CPAP tedavisinin hastaların yaşam kalitesinde iyileşmeye, Beck anksiyete ölçeği ile değerlendirilen anksiyete düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı etkileri olacağı beklenmektedir.

Sonuç: CPAP tedavisinin hastaların yaşam kalitesinde iyileşmeye, Beck anksiyete ölçeği ile değerlendirilen anksiyete düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı etkileri olacağı beklenmektedir.

Tartışma Soruları:

1. Uyku apne sendromlu hastalarda tedavi öncesi ve sonrasında karşılaştırabileceğimiz başka parametreler neler olabilir?
2. Çalışmamıza uyku apne sendromunun diğer tedavi seçeneklerinin yaşam kalitesine katkısını değerlendirmek mümkün olur mu?
3. Bu antitenin ve tedavi başarısının izlemi yönünde bir birinci basamak kılavuzu oluşturulması konusunda ne düşünüyorsunuz?

SB - 65

Aile hekimliğinde kronik hasta yönetimi: PACIC (The Patients Assessment Of Chronic Illness Care) ölçeğini modifiye etme ve ölçeğin geçerlik ve güvenilirliği

Handan ÖZDEMİR¹, Okay BAŞAK¹,

¹ Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD,

Giriş ve Amaç: Kronik hastalıklar toplumda en önemli mortalite ve morbidite nedenidir. Kronik hastalıkları önleme, kronik hastalıkların erken tanısı, tedavisi ve rehabilitasyonunda aile hekimlerinin üzerine düşen önemli görevler vardır. Kronik hastalıkların kontrolü ve yönetimi için çeşitli program ve modeller geliştirilmiştir. Bunlardan birinci basamakta en bilineni ise Kronik Bakım Modelidir. Bu modele dayalı olarak 2005 yılında Glasgow ve arkadaşları tarafından kronik hastalara sunulan sağlık hizmetinin hasta perspektifinden değerlendirildiği Patient Assessment of Chronic Illness Care (PACIC) ölçeği geliştirilmiştir.

Bu çalışmanın amacı, kronik hasta bakımını hasta perspektifinden değerlendiren PACIC ölçeğinin Türkçe uyarlamasının toplumu-sorumlu sosyokültürel özelliklerine ve ülkemiz sağlık sisteminin birinci basamak örgütlenmesine özgü olarak modifiye edilmesidir. Ayrıca bu şekilde oluşturulacak Türkçe modifiye PACIC ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirliği çalışılacaktır.

Yöntem: Çalışmamız iki aşamalı gerçekleştirilecektir. Birinci aşamada PACIC ölçeği Türkçe çevirisi toplumumuzun sosyokültürel özelliklerine ve ülkemiz sağlık sisteminin birinci basamak örgütlenmesine uyumlu olarak modifiye edilecektir. Bunun için 10 kişiden oluşan bir uzmanlar paneli oluşturulacaktır. Konuyla ilgili uzmanlardan oluşacak bu panel sürecin başında ve sonunda iki kez yüz yüze bir araya gelecek ve ara dönemde elektronik ortamda çalışacaktır. İkinci aşamada ise, oluşturulan modifiye Türkçe PACIC ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılacaktır. Bunun için metodolojik tipte bir araştırma planlanmıştır.

Örneklem büyüklüğü, ölçekte yer alacak soru sayısının 10 katı olarak (olasılıkla 30X10=300) hesaplanacaktır. Çalışma Aydın ili merkez ilçesinde 18 yaş üstü erişkin nüfusta gerçekleştirilecektir. Örneklem grubunun belirlenmesi için kotalı rastgele örnekleme yöntemi kullanılacaktır. Çalışmaya kalp damar hastalıkları (kalp yetmezliği, hipertansiyon, hiperlipidemi, koroner kalp hastalığı, serebrovasküler hastalık ve periferik arter hastalığı), kanserler, solunum yolu hastalıkları (astım ve KOAH), diyabet, kronik böbrek yetmezliği ve kronik nörolojik hastalıklardan (demans/ Alzheimer gibi) en az birinin en az bir yıl önce tanı konduğu kişiler alınacaktır. Modifiye PACIC ölçeği anketörler tarafından katılımcılara yüz yüze görüşme ile uygulanacaktır. Elde edilen veriler istatistiksel olarak değerlendirilecektir.

Bulgular: Bu ölçeğin ülkemizde kronik hasta yönetimini değerlendiren ülke çapındaki çalışmalarda kullanılması hedeflenmektedir.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Uzmanlar paneli katılımcıları ile ilgili önerileriniz nelerdir?,
2. Araştırmanın kısıtlılıkları nelerdir?,
3. Oluşturacağımız Modifiye Türkçe PACIC ölçeği ulusal çaptaki çalışmalarda kullanılabilir mi?

SB - 66

Evde bakım birimi hastalarının bakım vericilerinde bakım veren yükü ve etkileyen faktörler:

Pemra C. ÜNALAN¹, Nazire ÖNCÜL BÖREKÇİ¹, Seda ARSLAN ÖZKUL¹

¹Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD

Giriş ve Amaç: Marmara Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı olarak Evde Bakım birimimiz ile hastaneye gelemeyen kayıtlı hastalarımıza mobil sağlık hizmeti vermekteyiz. Bu hasta grubunda hastanın sağlığı, günlük yaşamını sürdürmekle ilgili sıkıntılarını en az hasta kadar hastanın bakım vericisini de etkilemektedir. Bu çalışmada hastanın bakım vericisinin bakım veren yükünü ve bunu etkileyen olası faktörlerin araştırılması planlanmıştır.

Yöntem: Çalışmamızın evreni Evde Bakım birimimize kayıtlı hastaların bakım vericilerinden oluşacaktır. Bakım vericilere Zarit bakım verme yükü ölçeği uygulanacaktır. Ayrıca bakım veren yükünü etkileyen değişkenler ile ilgili literatür incele-

nerek oluşturulan, hastanın ve bakım vericinin sosyo-demografik özelliklerinin, bakım vericinin sağlık algısının, yaşam kalitesinin ve olası etkileyici faktörlerin sorgulandığı açık uçlu ve çoktan seçmeli sorulardan oluşan bir bilgi formu yüz yüze görüşme ile aynı görüşmeci tarafından doldurulacaktır. Bakım vericilere öz yeterlik ölçeği ve umut-umutsuzluk ölçeği de uygulanacaktır. Toplanan veriler SPSS 20 programı ile analiz edilecek, tanımlayıcı istatistikler (ortalama, frekans, mod, medyan, standart sapma) hesaplanacak, bağımlı ve bağımsız değişkenlerin karşılaştırılmasında kategorik veriler için ki-kare testi, sürekli veriler için student t testi kullanılacaktır.

Bulgular: Yapılan analizler ile bakım vericilerin Bakım veren yükü ve bunun hastaya veya bakım vericiye dair hangi değişkenlerden etkilendiği değerlendirilecektir.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Hastanın ya da bakım vericinin hangi özelliklerinin bakım verme yükü ile ilgisi araştırılmalıdır?,
2. Açık uçlu sorulardan alınan bilginin veri haline dönüştürülmesinde karşılaşılabilecek zorluklar nelerdir?,
3. Hasta grubunu homojenize etmek elde edilecek verinin değerini artırır mı?

SB - 67

İzmir merkez ilçelerde 65 yaş üstü bireylerde erişkin aşılama durumu

Ergün AKYOL¹, Vildan MEVSİM²,

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç: Erişkin bağışıklama son yıllarda önemi gittikçe artan, güncel bir konudur. Birinci basamak sağlık hizmeti veren hekimlerin çocukların bağışıklamasında olduğu gibi erişkin bağışıklamasının sağlanmasında önemli etki ve sorumlulukları vardır. Gittikçe yaşlanan toplumumuz için, 65 yaş üzeri bağışıklama hem bireysel sağlık hem de toplumsal sağlık ve ekonomik yük açısından önemlidir. Tüm dünyada çocuk bağışıklamasında başarılar sağlandıkça aşıyla korunabilir hastalıkların görülmesi ileri yaşlara kaymaktadır. Bu hastalıklar 65 yaş üzeri bireylerde ölümlere yol açmaktadır.

Ülkemizde yapılan yayınlar sınırlı sayıda olsa da ABD’de bulunan Hastalıkları Önleme ve Kontrol Merkezi (CDC), 1991’de yılda 40.000’e yaklaşan pnömokokkal hastalığa bağlı ölümlerin %60’ının, 18.000 civarında olan influenza kaynaklı ölümlerin %70’inin, 4.000 civarında olan hepatit B nedenli ölümlerin %90’ının, erişkin immunizasyonu ile önlenebileceğini bildirmektedir. Ne yazık ki geriatrik yaş grubu aşılama programları için tüm aşıların uygulanmasında ülkemizde devlet desteği bulunmamaktadır ve bu eksiklik, yaşlı nüfus morbidite ve mortalitesi açısından bir sorun olmaktadır. Bu çalışmanın amacı İzmir merkez ilçelerde Aile Sağlığı Merkezleri’ne başvuran 65 yaş üzeri bireylerin erişkin bağışıklama durumlarını saptamaktır.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı kesitsel desende planlanmıştır. Araştırma evreni İzmir İli Merkez İlçeleri Aile Sağlığı Merkezi’ne (ASM) başvuran 65 yaş üstü bireylerden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak hastaların sosyodemografik özelliklerini ve erişkin aşılarından uygulanan aşıların bilgilerinin toplandığı veri toplama formu kullanılacak olup, katılımcılara yüz yüze

görüşme yöntemiyle uygulayacaktır. Veriler SPSS 15.0 istatistik programı kullanılarak değerlendirilecektir. Verilere tanımlayıcı analizler yapılacaktır.

Bulgular: Değişkenler olarak sosyodemografik özellikler ve erişkin bağışıklama durumu değerlendirilecektir.

Sonuç: Araştırma proje aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Araştırma örneklemini farklı nasıl oluşturulabilir?,
2. Araştırma multisentrik ve ülke genelinde yürütülebilir mi?

SB - 68

Bir üniversite hastanesine başvuran yaşlı hastaların çoklu ilaç kullanımı ile ilgili bilgi, tutum ve davranışlarının değerlendirilmesi

Dursun ÇADIRCI¹, Elif OĞUZ², Emel YİĞİT KARAKAŞ³, Elif Burcu YAVUZ¹, Enver KEPENEK¹

¹ Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

² Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Farmakoloji AD.

³ Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Dahiliye AD.

Giriş ve Amaç: Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de yaşlı nüfus giderek artmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu 2007 nüfus sayımı sonuçlarına göre 2007 yılında 65 yaş ve üzeri kişi sayısı yaklaşık 5 milyondur (%7,1) ve bu sayının 2025 yılında 7,9 milyona çıkması beklenmektedir. Çoklu ilaç kullanımını ifade eden “Polifarmasi” tanımı konusunda kesin fikir birliği olmamakla birlikte aynı anda genellikle birden fazla endikasyon için çok sayıda ilaç kullanımı anlamına gelmektedir. Birden çok hastalığın bir arada görüldüğü yaşlı hastalarda kullanılan ilaç çeşitliliği, bunun sonucu olarak da ilaç etkileşimleri ve yan etki sıklığı artmaktadır. Ülkemizde Dünyadaki verilere paralel olarak ilaç kullanan popülasyonun büyük kısmını yaşlılar oluşturmaktadır. Yaşlılarda kullanılan ilaçların istenmeyen etkileri ve ilaç etkinliğindeki değişiklikleri öngörmek güçtür. Bu sebeplerle yaşlılarda polifarmasi daha fazla önem kazanmaktadır. Çalışmamızda hastanemize başvuran 65 yaş üstü hastaların çoklu ilaç kullanımı ile ilgili bilgi, tutum ve davranışlarını irdelemeyi amaçladık.

Yöntem: Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Araştırma Hastanesi’ne başvuran 65 yaş üstü hastalardan çoklu ilaç kullanımı olanlar içinde Standardize Mini Mental Test (SMMT) düzeyi 24 ve üstü puan alanlar araştırmaya dahil edilecektir. Bu çalışmada 100-150 hastaya ulaşılmaya hedeflenmektedir. Çalışmaya Etik kurul onayı alındıktan sonra başlanacaktır. Araştırmacılar tarafından literatür taranarak oluşturulan anket formu; sosyodemografik özellikler, genel sağlık durumunu gösteren değişkenler, ilaç kullanımıyla ilgili soruları içeren 37 sorudan oluşmaktadır. Hastaların metal durum değerlendirmesi için kullanacağımız SMMT klinisyenler tarafından bilişsel yıkım derecelerinin ölçülmesi amacıyla kullanılmaktadır. Eğitimciler ve eğitimsizler için mevcut olan ayrı formlar uygulanacaktır.

Bulgular: Bir ay ya da daha uzun süreli birden fazla ilaç kullanımının polifarmasi olarak kabul edileceği bu çalışmada kullanacağımız ankette hastalara kullandıkları ilaç sayısı ve türü sorularak polifarmasi varlığı değerlendirilecektir. Anket formunda başkalarının önerisiyle ilaç kullanımı, reçete edilen ama kullanılmayan ilaç varlığı ve kullanılmama nedenleri, ilaçla ilgili

sorun yaşandığında tutumları, ilaç kullanımı ile ilgili olarak nerede sakladıkları, son kullanma tarihlerini kontrol edip etmedikleri, prospektüs bilgilerini okuma durumları değerlendirecektir. Ayrıca ilacın düzenli kullanımına ait sorulara da yer verilmiştir.

Sonuç: Araştırma planlama aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. En az 1 ay birden fazla ilaç kullanımını polifarmasi olarak değerlendirmek uygun mudur?,
2. Anket formuna eklenmesini düşündüğünüz sorular var mıdır?

SB - 69

Kadınların gebelikleri sırasında sigara bırakma ve doğumdan sonra yeniden başlama durumları ve bunu etkileyen faktörler

Sabire İlke EKİM YARDIM¹, Gamze AKYOL², Tolga GÜNVAR²

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.,

Giriş ve Amaç: Sigara dünyada ve ülkemizde önemli bir halk sağlığı sorunudur. Gebelikte sigara kullanımının bebeğe zarar verme olasılığı nedeni ile gebelerin önemli bir kısmı sigarayı bırakmakta ancak doğum sonrasında ilk bir yıllık süre içinde yarından fazlası yeniden sigaraya başlamaktadır. Bu çalışmanın amacı sigara içen kadınların ne kadarının gebelikleri sırasında sigarayı bırakabildiklerinin, bırakma ve bırakmama ile ilişkili faktörlerin, bırakan kadınların ne kadarının ilk iki yıl içinde sigaraya başladıklarının ve bununla ilişkili faktörlerin saptanmasıdır. **Yöntem:** Kesitsel analitik tipte planlanan araştırma, 2 yaşında çocuk sahibi ve gebelikleri öncesinde sigara içmiş olan kadınlar üzerinde yapılacaktır. Evreni bilinmeyen örneklem hesabı ile % 50 prevalans, %95 güven aralığı ve %5 hata payı ile gereken örneklem sayısı 385 olarak hesaplanmıştır. Veriler yüz yüze yapılan anket yöntemi ile toplanacaktır.

Bulgular: Araştırmanın bağımlı değişkenleri gebelik sırasında sigarayı bırakma durumu, doğumdan sonraki ilk iki yıl içinde sigaraya başlama durumu olarak saptanmıştır. Bağımsız değişkenler ise yaş, sosyoekonomik durum, eğitim durumu, meslek, çocuk sayısı, eşin sigara içme durumu, sigara bağımlılık düzeyi, bırakma sırasında yardımcı yöntem kullanımı, aile hekiminin önerisi, kadın-doğum uzmanının önerisi, alkol kullanımı, uykusuzluk, kilo verme endişesi, bebek bakımı ile ilgili yaşanan zorluklar olarak saptanmıştır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Yöntem ile ilgili önerileriniz nelerdir?,
2. Bağımsız değişkenler ile ilgili önerileriniz nelerdir?

SB - 70

Darülaceze bakım evinde ve evde yaşayan yaşlıların depresyon düzeylerinin karşılaştırılması

Mehmet Ziya GENÇER¹, Ege ÖZİNCE¹, Seçil ARICA¹

¹ Okmeydanı EAH Aile Hekimliği Kliniği.

Giriş ve Amaç: Toplumun yaşlanması sonucunda yaşlılık döneminde sık görülen hastalıklar her geçen gün daha çok önem kazanacaktır. Gelişmiş ülkelerde, örneğin İngiltere’de 65 yaş

üstündeki kişilerin genel nüfusa oranı, 19. yüzyıl sonunda sadece %5 iken, 21. yüzyılın başında %16’ya ulaşmıştır. 2034 yılında ise bu oranın %24’e çıkacağı tahmin edilmektedir. Ülkemiz genel olarak genç bir nüfusa sahip olmasına karşın, gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi yaşlı nüfus artış eğilimindedir. Depresyon yaşlılık döneminde görülen psikiyatrik sorunlar arasında önemli bir yer tutmakta olup, depresyonun değişik formları %15 sıklıkla görülmekte iken yaşlılarda ki majör depresyon sıklığı %1-10 arasında değişmektedir. Yaşlıda depresyon yalnızca hastalık riskini arttırmaz aynı zamanda ciddi bir ölüm nedenidir. Yaşlı depresiflerde intihara yatkınlık genç depresiflerden daha fazladır. Türkiye İstatistik Kurumu 2013 verilerine göre kaba intihar hızının en yüksek olduğu yaş grubu, yüz binde 8.08 ile “75+” yaş grubu olduğu saptanmıştır. Geçmişte, huzurevlerinde yaşayan yaşlıların depresyon düzeyleri araştırılmış olsa da Darülaceze kendisini bir “düşkünler evi” veya “bakım evi” olarak tanımlamakta olup darülacezede ikamet edenler daha önce böyle bir çalışma kapsamına alınmamıştır. Bu çalışmanın amacı darülaceze bakım evinde ve evde yaşayan yaşlıların depresyon düzeylerinin karşılaştırılmasıdır.

Yöntem: Bu araştırma kesitsel tanımlayıcı bir çalışma olup İstanbul İli Darülaceze bakımevinde ikamet eden ve İstanbul Okmeydanı E.A. Hastanesi aile hekimliği polikliniklerine başvuran, 65 yaş üstü yaşlılar ile yüz yüze görüşülerek anket uygulanacaktır. Araştırmada katılımcılara cinsiyeti, medeni durumu, yaşı, kiminle yaşadığı, nerede yaşadığı, kronik bir hastalığı olup olmadığı, geçimini nasıl sağladığı gibi sorular sorulacak bununla birlikte Geriatrik Depresyon Ölçeği(GDÖ) dahilinde sorular sorulacak olup toplam 37 soruluk anket uygulanacaktır. Sonuçlar darülacezede, tek başına ve ailesiyle birlikte, yaşayanlar olmak üzere üç ana grup kapsamında karşılaştırmalı olarak değerlendirilecektir.

Bulgular: Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç: Darülaceze Müdürlüğüne ve Hastanemizin Etik kuruluna gerekli başvurular yapılmıştır.

Tartışma Soruları:

1. Çalışma kapsamında karşılaştırılmak üzere alınmış üç ana grubun haricinde önerileriniz nelerdir?,
2. Anket kapsamına ilişkin ek soru önerileriniz nelerdir?

SB - 71

65 yaş üzeri hastalarda uygunsuz NSAİİ kullanım durumu ve bunu etkileyen faktörler

Gamze AKYOL¹, Sabire İlke EKİM YARDIM¹, Tolga GÜNVAR¹,

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç: 65 yaş ve üzeri hastalarda uygunsuz non-steroid antiinflamatuar ilaç (NSAİİ) kullanımı hem ülkemizde hem de dünyada yaygın bir sorundur. Uygunsuz NSAİİ kullanımı, hastaları pek çok yan etki riski ile karşı karşıya getirmektedir. Araştırmalar, yaşlı nüfusta NSAİİ kullanım oranlarının %80’lere kadar ulaştığını ve hastaların NSAİİ ilaçların kullanım nedenleri ve yan etkileri hakkındaki bilgilerinin yetersiz olduğunu göstermektedir. Bu çalışmadaki amacımız; Balçova’daki 65 yaş ve üzeri hastalarda uygunsuz NSAİİ kullanım sıklığını ve bununla ilişkili faktörleri saptamaktır.

Yöntem: Kesitsel analitik tipte planlanan araştırmanın evrenini, Balçova’da yaşayan 65 yaş ve üzerindeki bireyler oluşturmaktadır.

%50 prevalans, %95 güven aralığı ve %5 hata payıyla örneklem büyüklüğü 369 olarak hesaplanmıştır. Balçova bölgesindeki 23 AHB'den rastgele olarak 20'şer hasta seçilecek ve bu hastaların kayıtları geriye doğru taranarak uygunsuz NSAİİ kullanımı saptanacaktır. Veriler, bu hastalardan yüz yüze anket yöntemi ile toplanacaktır.

Bulgular: Bağımlı değişken, uygunsuz NSAİİ kullanımı; bağımsız değişkenler ise yaş, eğitim durumu, yalnız yaşama, medeni durum, gelir düzeyi, kronik hastalık varlığı, NSAİİ kullanım nedenleri, NSAİİ'ler ile ilgili bilgi düzeyi, gastrointestinal semptomlar, ağrı düzeyi, eczaneden alınan ilaç, mide koruyucu tedavi alıp almadığı olarak saptanmıştır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Uygunsuz NSAİİ kullanma kriterleri açısından önerileriniz nelerdir?
2. Bağımsız değişkenler açısından önerileriniz nelerdir?

SB - 72

Tıp fakültesi son sınıf öğrencilerinin mesleki gelecek kaygısı ve streste başa çıkma durumları

M. Merve KARADEMİRCİ¹, Fatma Gökşin CİHAN², Ruşen KUTLU²,

¹ Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç: Mezuniyet aşamasındaki tıp fakültesi öğrencileri gelecekteki mesleki yaşamları ile ilgili bir takım kaygılarla karşı karşıyadır. Bu çalışmanın amacı son sınıf öğrencilerinin mezuniyet sonrası döneme ilişkin kaygılarını belirlemek ve bunlar arasındaki ilişkiyi araştırmaktır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu araştırmanın evrenini Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi son sınıf öğrencisi olan 155 kişi oluşturmaktadır. Evrenin %95'ine ulaşmak hedeflenecektir. Son sınıf öğrencilerine demografik bilgiler ile gelecekteki meslek hayatıyla ilgili planlarının ne olduğu sorusu yanı sıra birisi araştırmacılar tarafından geliştirilen mesleki kaygı anketi ile diğeri Durumluluk ve Süreklilik Kaygı Ölçeği 2 (State-Trait Anxiety Inventory –STAI TX-2) olmak üzere iki anket yüz yüze uygulanacaktır. Tanımlayıcı analizlerin yanı sıra önemlilik testi olarak ki-kare ve student's t test ile lojistik regresyon analizi kullanılacaktır. Değerlendirme kategorik veriler üzerinden olduğunda ki-kare testi, puanlar üzerinden değerlendirme yapıldığında student's t test, bağımlı değişkene etki eden çok sayıda bağımsız değişken olduğunda lojistik regresyon analizi uygulanacaktır.

Bulgular: Tıp fakültesi son sınıf öğrencilerinin gelecek ile ilgili kaygıları ve bu kaygıların oluşturduğu anksiyete semptomları ile başa çıkma durumları araştırılacaktır

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Bu çalışmada örneklem seçimi uygun mudur?
2. Veri toplama araçlarımız ile ilgili görüşleriniz nelerdir ?
3. Bulguların değerlendirilmesi ve istatistiksel analizler için ek önerileriniz var mıdır?

SB - 73

Adölesan gebelere toplum nasıl bakıyor ve sağlık çalışanlarından neler bekliyor?

Funda SALGÜR¹, Altuğ KUT¹, Fisun SÖZEN¹,

¹Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi,

Giriş ve Amaç: Dünya Sağlık Örgütü'ne (WHO) adölesan dönem tüm toplumlarda 10-19 yaşlar arasındaki zamanı ifade etmektedir. Adölesanlar dünya nüfusunun %20'sini oluşturmakta ve %85'i gelişmekte olan ülkelerde yaşamaktadır. Ülkemizde ise ergen doğurganlık hızı 2001 yılında %49,3 iken 2012 yılında %29,4 olmuştur. Bu oran zaman içerisinde azalmakta gibi görünse bile, günümüzdeki adölesan gebelik prevalansı gelişmiş ülkelerle karşılaştırıldığında halen yüksektir. Toplumun önemli bir kısmında erken evlilik ve gebelikler nedeniyle pek çok olumsuzluk yaşayan adölesanların sağlık düzeyinin yükseltilmesi, ülke genelindeki aile ve toplum sağlığının geliştirilmesinde büyük bir önem taşımaktadır. Adölesan gebeliğe yol açan faktörler ülkeler arasında, hatta aynı ülke içindeki değişik gruplar arasında dahi farklılık göstermektedir. Bu çalışmanın amacı sağlık kurumlarına başvuran hasta popülasyonundan randomize olarak çalışmaya dahil edilmesi düşünülen bir örneklem üzerinden toplumun adölesan gebeliklere bakış açısını saptamak, seçilen örneklemde son 10 yıl içerisindeki adölesan gebelik prevalansını tahmin etmek ve toplumun konu ile ilgili gereksinimlerini saptamak olarak tasarlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel bir çalışma olarak tasarlanan bu araştırmaya Başkent Üniversitesi Ümitköy polikliniklerine başvuran hastalardan rastgele örnekleme yöntemle seçilecek olan ve gönüllü denek bilgilendirme formunu imzalayarak kabul eden 832 kişi dahil edilecektir. Örneklem büyüklüğünün belirlenmesi için güç analizi yöntemi kullanılarak hesaplama yapılmıştır. Deneklerle yüz yüze toplam 39 soruluk anket görüşmesi yapılarak veriler toplanacaktır. Sosyoekonomik seviye (SES) saptanması anket soruları içindeki SES ölçümü için hazırlanmış proksi sorulardan alınan cevaplara göre belirlenecektir. SES düşük, orta ve yüksek olarak sınıflanacaktır. Elde edilen verilerin t-testi (student's t-test), varyans analizi ANOVA ve gerekli görüldüğü takdirde çoklu karşılaştırma yöntemlerinden Turkey HSD testi ile değerlendirilmesi öngörülmektedir.

Bulgular: Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Anket uygulanacak hasta seçiminde ne gibi kriterler aranmalı?
2. Anket kapsamına ilişkin soru önerileriniz nelerdir?
3. Adölesan gebeliklerin sorgulandığı kesitsel bir çalışma ülke genelindeki erken gebelik ve annelik sorununa sizce ne kadar ışık tutabilir?

SB - 74

Aile hekimliği uzmanlık öğrencileri hasta ile görüşmelerinde ne kadar aile yönelimli?

Mine TEVRİZOĞLU¹, İbrahim GÜNEŞ², Tolga GÜNVAR¹

¹Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç: Aile yönelimli yaklaşım, ailenin birey sağlığı, bireyin de aile sağlığı ile ilişkisi temelinde şekillenen, herhangi

bir sorunun birey ve bireyin ailesi bağlamında ele alındığı bir yaklaşımdır. Birey sağlığı ve aile sağlığı arasındaki karşılıklı etkileşim "aile"yi aile hekimi için büyük bir engel ya da büyük bir yardımcı konumuna getirebilir. Aile, rahatsızlığın tanımlanmasında ve yönetilmesinde anahtar bir role sahiptir. Üstlendiği görevleri yerine getirebilmek için aile hekimliği uzmanları klinik uygulamalarında aile yönelimli bir yaklaşım benimsemelidirler. Bu çalışmanın amacı aile hekimliği uzmanlık öğrencilerinin hasta ile yaptıkları görüşmelerde ne kadar aile yönelimli olduklarını araştırmaktır.

Yöntem: Kesitsel analitik tipte planlanan bu araştırma İzmir'deki dört eğitim kurumunda eğitim görmekte olan aile hekimliği uzmanlık öğrencileri üzerinde yapılacaktır. Her kurumdan ve her kıdemden araştırmaya katılmayı kabul eden 5'er olmak toplam 60 uzmanlık öğrencisi ile yapılacaktır. Her katılımcının 2 simüle hasta ile yaptığı görüşmeler görsel-işitsel olarak kaydedilecek ve üç araştırmacı tarafından aile yönelimlilik açısından değerlendirilecektir.

Bulgular: Bağımlı değişken aile yönelimli yaklaşımdır. Aile yönelimli sorgulama beş boyutta değerlendirilecektir: 1. Ailede benzer bir sorunun olup olmadığının sorgulanması, 2. Ailenin sağlık inanışları ve açıklayıcı modelleri, 3. Sorunun aile bağlamında yarattığı endişenin odağı, 4. Aile üzerindeki baskı ve değişim, 5. Destek kaynakları. Bağımsız değişkenler ise yaş, kıdem, mezuniyet yılı, daha önceki mesleki deneyim, cinsiyet olarak saptanmıştır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Aile yönelimli yaklaşımı değerlendirmek için önerebileceğiniz ölçütler var mı?
2. Yöntem ile ilgili başka öneriniz var mı? 3. Bağımlı ve bağımsız değişkenler ile ilgili önerileriniz var mı?

SB - 75

Birinci basamağa başvuran tip 2 diyabetes mellitus hastalarında diyabetik periferik nöropati bilinci ve takibininin değerlendirilmesi

Dilek ÇALIŞKAN ÖZÇELİK¹, İrfan ŞENCAN¹, İsmail KASIM¹, Rabia KAHVECİ¹, Adem ÖZKARA¹,

¹Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği,

Giriş ve Amaç: Diyabetik nöropati sinir sisteminin belli bölgelerini etkileyen heterojen bir sendromdur. Diyabetik nöropati önemli bir mortalite ve morbidite nedenidir ve nontravmatik ekstremitte amputasyonlarının % 50-%75 'inden sorumludur. Bu çalışmanın amacı tip 2 DM hastalarında diyabetik nöropati bilinci uyandırmak ve takibi değerlendirmektir. Böylece hastalarda diyabetik nöropati açısından farkındalık oluşturulmuş olup, erken tanı ile diyabetik nöropati komplikasyonları engellenmiş olacaktır.

Yöntem: ANEAH Aile Hekimliğine başvuran tip 2 DM hastalarından evrene uygun olanların sistemden son 6 ay içindeki kan değerleri belirlenecek ve hastalara sosyodemografik özellikler, nöropati ve takiple ilgili sorular anketi uygulanacaktır. Daha önce nöropati tanısı almış olan hastalar çalışma evreni dışında tutulacaktır.

Bulgular: Sosyodemografik soruların ardından, diyabetik nöropatinin semptomlarına yönelik sorular, takip sıklığı, hangi birimlerde takipli olduğu, diyabet tedavisine yönelik sorular, doktoru

tarafından nöropati muayenesine yönelik sorular yöneltilecektir.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Sadece ANEAH Aile Hekimliği Kliniğine anket uygulamak yeterli olur mu?,
2. Anket içeriği yeterli midir? Neler eklenebilir?

SB - 76

Aile hekimlerinin önerilerinin hastalarının fiziksel aktivite düzeylerine etkisi

İbrahim GÜNEŞ¹, Mine TEVRİZOĞLU¹, Tolga GÜNVAR¹,

¹Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç: Fiziksel aktivitenin artırılması sağlığın geliştirilmesinin önemli bir bileşenidir. Birinci basamak hekimleri hastaları ile kurdukları sürekliliğe ve güvene dayalı hasta-hekim ilişkisi çerçevesinde fiziksel aktivitenin artırılması açısından anahtar bir role sahiptirler. Bu çalışmanın amacı aile hekimlerinin egzersiz önermesinin hastaların fiziksel aktivite düzeyleri üzerindeki etkisini araştırmaktır.

Yöntem: Randomize kontrollü müdahale çalışması olarak planlanan araştırma için 5 aile sağlığı merkezinden (ASM) 10 aile hekimliği birimi (AHB) seçilecek ve her bir ASM'den seçilen iki birimden birinin hastaları müdahale grubunda diğerinin ise kontrol grubunda olacaktır. Çalışmada her bir birimden 35-65 yaş arası 10 hasta olmak üzere toplamda 100 hasta yer alacak bu hastaların yarısı kontrol grubunda yarısı ise müdahale grubunda yer alacaktır. Müdahale grubundaki hastaların hekimleri hastalarına 5A (assess, advise, agree, assist, arrange) yaklaşımı çerçevesinde fiziksel aktivite önerisinde bulunacaklardır diğer gruba ise müdahalede bulunulmayacaktır.

Bulgular: Müdahale ve kontrol gruplarındaki fiziksel aktivite düzeyleri 0., 1., 6 ve 12. aylarda ULUSLARARASI FİZİKSEL AKTİVİTE ANKETİ (IPAQ) kısa form ile değerlendirilecektir. Eğitimin fiziksel aktivite düzeyleri üzerindeki etkileri değerlendirilecek ayrıca bu düzeyler hastanın yaşı, cinsiyeti, sigara kullanma ,alkol kullanma ,beden kitle indeksi, medeni durumu, mesleği, arabasının olup olmadığına göre karşılaştırılacaktır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Yöntem ile ilgili önerileriniz var mı?
2. Değişkenler açısından önerileriniz nelerdir?

SB - 77

Salgın hastalıklarda epidemiyolojik anamnezin önemi

Giray KOLCU¹, Vildan KARABACAK¹, Taner DEMİRBAŞ¹, Meryem GÖKGÖZ¹, Umut GÖK BALCI², Kurtuluş ÖNGEL³

¹Konya Selçuklu Toplum Sağlığı Merkezi,

²İzmir Tepecik Eğitim Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği,

³İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç: Toplum sağlığı merkezleri salgınları önlemek için laboratuvar tanısı konulmuş ilk vakanın ardından acil kontrol önlemleri almaktadır. Bu aşamada ilk olarak yakın temaslılar

incelenmektedir. Yakın temaslıları inceleyerek indeks vakayı bulmak için kaliteli bir epidemiyolojik anamnez alınmalıdır. Bu çalışmada epidemiyolojik anamnezin önemine ve asgari içeriğine dikkat çekmek amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışma ile ilgili olarak 2014-Temmuz ayı içerisinde literatür taraması ve ön incelemeler gerçekleştirildi. Ardından Konya Halk Sağlığı Müdürlüğü ile görüşülerek gerekli yasal izinler alındı. 2014-Eylül ayında Selçuklu Toplum Sağlığı Merkezi Bulaşıcı Hastalıklar Şubesi tarafından hazırlanmış ve 89 sığınmacı üzerinde uygulanmış olan bulaşıcı hastalıklar ile ilgili epidemiyolojik anamnezler incelendi. Şu anda anamnez formlarından alınan bilgiler veri girişi ve istatistiksel değerlendirme aşamasındadır.

Bulgular: Çalışmada kızamık başta olmak üzere bulaşıcı hastalıklar ile ilgili gerçekleştirilmiş 89 epidemiyolojik anamnez değerlendirilecektir. Bu anamnezlerde sığınmacıların sosyodemografik özelliklerinin yanısıra; aşılama durumları; ev halkı bireyleri, kreş-okul arkadaşları, öğretmenler, bakıcılar, evi sık ziyaret akrabalar ve arkadaşlar ile yakın temasları da incelenmektedir. Yakın temaslı kişilerin demografik özellikleri de ayrıca tespit edilerek, bu kişilerden aşılama sağlanacaktır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Çalışma nasıl geliştirilebilir ?

SB - 78

Obez bayanlarda benlik saygısı, beden algısı ve çocukluk çağı travmalarının obeziteye etkisinin değerlendirilmesi

Fatma Gökşin CİHAN¹, Ayşe DURAN KARAGÜLMEZ², Merva TANRISEVER³, Ruhuşen KUTLU¹

¹ NEÜ Meram Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD,

² Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği,

Giriş ve Amaç: Obezite önlenemez ölüm nedenleri arasında yer almanın yanısıra kişinin dış görüntüsünü ve yaşam kalitesini de bozarak psikolojik sorunlara neden olabilir. Ayrıca çocukluk çağında yaşanan travmaların da yeme bozuklukları ile ilgili olduğu düşünülmektedir. Bu çalışma ile obez bayanlarda benlik saygısı, beden algısı ve travmatik geçmiş yaşantıların obezite ile ilişkisinin araştırılması ve kontrol grubuyla karşılaştırılmaları planlanmaktadır.

Yöntem: Araştırmamız analitik tipte tanımlayıcı bir çalışma olarak planlanmaktadır. Örneklem sayısı $n = t2.p.q/d2$ formülüyle hesaplanmıştır. Çalışmamıza Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Obezite Polikliniğine başvuran, 18 yaş üstü, gönüllü 170 obez birey ve 170 normal kilolu birey (kontrol grubu) olmak üzere toplam 340 kişi alınacaktır. Kontrol grubunun cinsiyet ve yaş açısından hasta grubuna benzer özelliklerde olması gözetilecek. Kişilerin benlik saygı durumları Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği, vücut özelliklerine ilişkin duyguları Beden Algısı Ölçeği ve varsa geçirilmiş çocukluk çağı travmaları Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği'nin Türkçesi ile değerlendirilecektir.

Bulgular: Obez grubun benlik saygısının kontrol grubuna göre düşük, beden algılarının obezite derecesiyle doğru orantılı olarak bozuk olması beklenmektedir. Bulgular aşamasında travmatik ya-

şantılarla obezitenin ilişkisi değerlendirilecektir. Araştırma öneri aşamasındadır

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Yöntem ve planlamada geliştirilmesi gereken noktalar nelerdir?

SB - 79

Gebelerle en sık karşılaşılan uzmanlık alanlarının adolesan gebeler konusundaki farkındalıkları

Özgür ÇAYCI¹, Altuğ KUT¹,

¹ Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi,

Giriş ve Amaç: Adolesan dönemi, Dünya Sağlık Örgütü'nce 10-19 yaşlar arasına konumlandırılmış olan dönemdir. Adolesan dönemde evlilik, erken ve sık gebeliklere yol açıp anne ve çocuk ölüm riskini artırmaktadır. Türkiye'de adolesan doğurganlık hızı 2001'de %49,3 iken 2012'de %29,4'e düşmüşse de, adolesan gebelik prevalansı gelişmiş ülkelerle karşılaştırıldığında halen yüksektir. Bu dönemdeki bir gebeliğin hem adolesanın, hem de doğacak bebeğin sağlığını normal popülasyona göre daha çok riske attığı bilinen bir gerçektir. Adolesan annelerin düşük, ölü doğum ve doğumla ilişkili sorunlardan hayatını kaybetme olasılığı yetişkinlere kıyasla yüksektir. 2008 yılında ülkemizde 15-19 yaş aralığındaki kadınların %4'ünün en az 1 doğum yaptığı, %2'sinin hamile olduğu belirtilmektedir. 15-19 yaş arası kadınlarda gebeliğe bağlı ölümler bu yaş grubundaki en sık ölüm nedeni olarak karşımıza çıkmaktadır ki, 15 yaş altı gebeliklerde ölüm riski yirmili yaşlara göre 5 kat fazladır. Bu çalışmanın amacı Aile Hekimleri (AH) ve Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanları (KHD) arasından randomize olarak çalışmaya alınması düşünülen bir örnekleme hekimlerin adolesan gebeliklere bakış açısını belirlemek ve konu ile ilgili gereksinimlerini saptamak olarak tasarlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel bir çalışma olarak planlanan araştırmaya gebelerle en sık karşılaştığı düşünülen AH ve KHD'ları arasından güç analizine göre belirlenen ve rastgele örnekleme yöntemle seçilecek olan 629 AH ile 439 KHD uzmanı dahil edilecektir. Elde edilen verilerin t-testi (student's t-test), varyans analizi ANOVA ve gerekli görüldüğü takdirde çoklu karşılaştırma yöntemlerinden Turkey HSD testi ile değerlendirilmesi öngörülmektedir.

Bulgular: Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Belirlenen gruplar sizce hekimlerdeki farkındalık düzeyini yansıtmak için yeterli midir?,
2. Bildirilen hekim görüşlerine dayanarak, başvuran adolesan ve ailelerine yönelik uygulanabilecek bir eğitim kılavuzu veya prosedürel iş akış şeması çıkarılabilir mi?,
3. Örneklem seçiminde tüm illere gidilmesinin ek bir yararı olabilir mi?

SB - 80

Yaşlı bireylerde polifarmasi ve akılcı ilaç kullanımı

Nil TEKİN¹, Özden GÖKDEMİR YAZAR², Mehtap KARTAL²,

¹ Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Narlıdere Huzurevi Yaşlı

Giriş ve Amaç: Gelişmiş ülkelerde sağlık harcamalarının ikinci büyük giderini ilaçlar oluşturmaktadır. Kardiyovasküler hastalıklar, hiperlipidemi, hipertansiyon, diyabet, depresyon ve demans gibi multimorbid durumlar özellikle yaşlılarda ilaç yönetimine dikkatleri çekmektedir. Dünya Sağlık Örgütü 65 yaş ve üstünü yaşlı, 85 yaş ve üzerini çok yaşlı olarak tanımlarken, beklenen yaşam süresinin uzaması nedeniyle dünya nüfusu bir önceki yıla göre daha hızlı yaşlanmakta, 65 yaş üstü kişi sayısı 1998'de 580 milyonken 2050 yılında 1,97 milyar olması beklenmektedir. Yaşam süresi arttıkça kronik hastalıklarla yaşam süreci ve birden fazla hastalığın yönetimi de yaşamsal olmaktadır. Çoklu ilaç kullanımını ifade eden "Polifarmasi" için literatürde farklı birçok tanımlamanın yapıldığı görülmektedir. Genel olarak birden fazla endikasyon için birden fazla ilacın eş zamanlı kullanımı anlamına gelmektedir ve yaşlılarda önemli bir sorundur. Gelişmiş ülkelerde bu konuda çok sayıda farmako epidemiyolojik çalışma bulunmasına karşın, ülkemizdeki araştırmalar yetersizdir. Hollanda'da yapılan bir araştırmada pratisyen hekimlerin tedavisini düzenlediği yaşlı hastaların %5.7'sinde istenmeyen ilaç etkileri saptanmış ve bu durumun polifarmasi ile pozitif bir ilişki gösterdiği bildirilmiştir. Aynı çalışmada, istenmeyen etkiye neden olan ilaç grupları arasında antibiyotikler, antihipertansifler ve analjezikler ilk sırada yer almaktadır. Bu araştırma özellikle uzun süredir ve birden fazla ilaç kullanımının yaygın olduğu yaşlılarda polifarmasi düzeyini ortaya koyarak çözüm önerileri sunabilmek amacıyla planlanmıştır.

Yöntem: Çalışma tanımlayıcı kesitsel olarak planlanmıştır. Çalışmanın evrenini Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İzmir Narlıdere Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi'nde kalan 1040 sakin oluşturmaktadır. Evrenden rasgele örneklem yöntemiyle seçilen yaşlılarla yüz yüze görüşmeyle çalışmaya ilişkin bilgilendirme sonrası yaşlıların sosyodemografik özellikleri, bilinen sağlık sorunları ve ilaç kullanımlarını içeren bir anket uygulanacaktır.

Bulgular: Yaşlılarda Polifarmasi düzeyi -Polifarmaside sık kullanılan ilaçlar -Yaşlılarda sık görülen hastalıklar -Yaşlıların ilaç kullanım özellikleri -İlaçların reçete edildikleri basamaklar.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Ankette düzeltilmesi gereken alanlar nelerdir,
2. Ankete eklenmesi önerilen sorular var mıdır?

SB - 81

Obez kadınlarda metabolik sendrom ve öfke arasındaki ilişkisinin belirlenmesi

Oguz IŞIK¹, Hamit Sırrı KETEN², Salih GENÇOĞLAN³, Olcay GÜRARSLAN⁴,

¹ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.,

² Onikişubat Toplum Sağlığı Merkezi,

³ Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları AD.,

⁴ Altındağ Toplum Sağlığı Merkezi,

Giriş ve Amaç: Bu çalışmada obez kadınlarda metabolik sendrom

(MtS) ve öfke arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu çalışmaya Kahramanmaraş Onikişubat Toplum Sağlığı Merkezi diyetisyen polikliniğine Haziran-Ağustos 2014 tarihleri arasında başvuran 78 obez kadın alındı. Katılımcılar çalışma öncesinde bilgilendirildi ve onam verenler çalışmaya dahil edildi. Kadınların antropometrik ölçümleri yapıldı ve laboratuvar parametreleri değerlendirildi. MtS tanısında 2001 NCEP ATP III raporu referans alındı. Ayrıca katılımcıların öfke değerlendirilmesinde, Sürekli Öfke-Öfke Tarz Ölçeği (SÖÖTÖ) kullanıldı. SÖÖTÖ; sürekli öfke, öfke-içe vurumu, öfke-dışa vurumu ve öfke kontrolü alt ölçeklerinin yer aldığı kendi bildirim ölçeğidir.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 38.1±11.1 (min=18, max=62) olarak saptandı. Kadınların 42'sine (%53.8) MtS tanısı konulurken, 36'sı (%46.2) MtS tanı kriterlerini karşılamamaktaydı. MtS tanılı ve tanısız olguların boy, kilo, vücut kitle indeksi, açlık kan şekeri, bel çevresi ve kalça çevresi ölçüm ortalamaları benzerdi (p>0.05). MtS tanısı konulan olguların trigliserit, sistolik ve diastolik kan basıncı değerlerinin ortalamaları (p<0.05), MtS tanısız olgulara göre anlamlı seviyede yüksek iken HDL seviyesi ise anlamlı seviyede düşüktü (p<0.001). SÖÖTÖ alt bölümlerinde alınan puanlar incelendiğinde MtS tanısı konulan olguların sürekli öfke ölçek puanı 21.1±5.4, MtS tanısı konulmayan bireylerin ise 22.7±6.4 olarak saptandı. MtS tanılı olguların sürekli öfke ölçek puanı, MtS tanısı konulmayanlara göre anlamlı seviyede yüksekti (p=0.011). Öfke içe vurumu ölçek puanı MtS'li olgularda 15.4±3.7, MtS'siz olgularda ise 17.3±5.1 olarak saptandı. MtS tanılı ve tanısız kadınların öfke içe vurumu puanı benzer olarak bulundu (p=0.058). Öfke-dışa vurumu ölçek puanı MtS'li bireylerde, MtS'siz bireylere göre anlamlı düzeyde düşük olarak belirlendi (p=0.004). Öfke kontrolü ölçek puanı ise MtS tanılı ve tanısız bireylerde benzerdi (p=0.196).

Sonuç: Çalışmamızda MtS tanılı olan obez kadınların SÖÖTÖ puanlarının, MtS tanısı konulmayanlara göre düşük olduğu belirlendi. Obezite tedavisi olan bireylere sosyal ve psikolojik destek vermek, bireyin ruh sağlığı için çok önemlidir. Obezite tedavisi başlanan hastaların psikiyatri hekimlerinin de bulunduğu bir ekip tarafından takip edilmesi hastaların diyetle uyumunu artırılabilir ve komorbid psikopatolojilerin önlenmesi sağlanabilir.

SB - 82

Aile hekimliği alanında yapılan tıpta uzmanlık tezleri bilimsel makale olarak yayınlıyor mu?

Hüseyin ÜÇER¹, Hamit Sırrı KETEN²

¹ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi,

² Onikişubat Toplum Sağlığı Merkezi,

Giriş ve Amaç: Aile Hekimliği, kendine özgü eğitim içeriği, araştırması olan birincil basamak yönelimli klinik bir uzmanlık dalıdır. Aile Hekimliği tıp disiplininde yapılan yayınlar, bilimsel üretkenliğin önemli bir göstergesidir. Bilim sahasında yapılan çalışmaların yayınlanma ve indeksli dergilerde yer alma durumları incelenmekte, böylece bilimsel yayın politikaları şekillenmektedir. Çalışmamızda Türkiye'de aile hekimliği alanındaki tıpta uzmanlık tezlerinin ulusal ve uluslararası dergilerde yayınlanma durumunu değerlendirmeyi amaçladık.

Yöntem: Bu çalışma 26.09.2014 tarihinde Ulusal Tez Merkezi resmi internet sitesinde yer alan aile hekimliği uzmanlık tezleri in-

celenerek gerçekleştirildi. Arşivde kayıtlı 369 teze ulaşıldı. Tezler konularına, yazıldıkları yıllara ve bilimsel dergilerde yayınlanma durumlarına göre sınıflandırıldı. Tıpta Uzmanlık Kurulunun Aile Hekimliği Uzmanlık eğitiminde öngördüğü rotasyonlar konuların sınıflandırılmasında kullanıldı. Yayınlar Pubmed ve Google Akademik veri tabanları kullanılarak tarandı. Veriler SPSS 20.0 paket programı kullanılarak analiz edildi.

Bulgular: Arşivde kayıtlı 317(%85.9) adet onaylanmış, 52 (%14.1) adet hazırlanma aşamasında toplam 369 teze ulaşıldı. Onaylanmış tezlerin sadece 2'sinin (%0.6) eğitim araştırma hastaneleri, 315'inin (%99.4) üniversite hastaneleri bünyesinde tıpta uzmanlık eğitimi tamamlayan aile hekimi uzmanlarınca yayınlandığı saptandı. Tezlerde ele alınan konuların 83'ünün (%22.5) psikiyatri ve 20'sinin (%5.4) genel cerrahi rotasyon bölümlerine ait oldukları tespit edildi. Tezlerin en fazla 55 (%14.9) adet 2008 yılında ve en az 1 (%0.3) adet 1991 yılında yazıldıkları bulundu. Tıpta uzmanlık tezlerinin 44'ünün (%11.9) bilimsel bir dergide yayınlandığı, 325'sinin (%88.1) yayınlanmadığı görüldü. Yayınların 1'i (%0.3) SCI, 9'u (%2.4) SCI Expanded ve 34'ü (%9.2) ulusal hakemli dergilerde yayınlanmıştı. Tezlerin yayınlanma sürelerinin ise ortalama 3(min=1, max=10) yıl olduğu belirlendi.

Sonuç: Aile Hekimliği uzmanlık tezlerinin az bir kısmının bilimsel makale olarak yayınlandığı tespit edilmiştir. Bu durumun tıpta uzmanlık tezlerinin son yıllarda gerçekleştirilmiş olup makale olarak yayınlanması için yeterli zamanın olmamasından kaynaklanabileceğini düşünmekteyiz.

Tartışma Soruları:

1. Araştırma görevlilerinin daha çok yayın yapmaya teşvik edilmesi için neler yapılmalıdır?
2. Yurtdışı yayınlar için gereken İngilizce eğitimi bölümün eğitim programına dahil edilebilir mi?

SB - 83

Rahim içi araç kullanan kadınlar ve rahim içi araç kullanmayan kadınların servikal kültür sonuçlarının değerlendirilmesi

Eyyüp YILMAZ¹, Burkay YAKAR², Yusuf Haydar ER-TEKİN³

¹ Nizip Devlet Hastanesi,

² Çorum Gülabibey Aile Sağlığı Merkezi,

³ Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.,

Giriş ve Amaç: Ülkemiz aile planlaması politikasında önemli yeri olan RİA'nın enfeksiyon komplikasyonlarının sıklığının araştırılması amaçlandı. RİA uygulamasının ülkemiz açısından bu yönü ile sakıncalı olup olmadığı değerlendirildi. RİA ile birlikte oluşan vajinitin serum reaktif protein ve anemi ile ilişkisi araştırıldı.

Yöntem: Çalışma için 2005-2007 tarihleri arasında Okmeydanı Eğitim Araştırma Hastanesi 2. kadın hastalıkları ve doğum polikliniğine vajinal akıntı şikayeti ile başvuran 70 RİA'lı hasta ile 111 RİA'sız hasta alındı. Her iki grupta 18-49 yaş aralığında idi. Her iki gruptan servikal kültür, hemogram ve CRP tetkiki bakıldı. RİA'nın pelvik enfeksiyon sıklığında artışa sebep olup olmadığı kontrol grubu ile karşılaştırıldı. Pelvik kültür sonuçlarının lökositoz ve CRP yüksekliği ile ilişkisi araştırıldı. Aneminin RİA ve enfeksiyon ile ilişkisi saptanmaya çalışıldı. Çalışmamızda verilerin

değerlendirilmesinde SPSS for windows 10.0 istatistik paket programı kullanıldı. Karşılaştırılmalarında Student's t, Mann Whitney U, Paired t Test Wilcoxon Rank testleri ve Pearson analizi kullanıldı. P<0.05 anlamlı kabul edildi.

Bulgular: Çalışmamıza katılan 70 RİA'lı hastamızın kültür sonuçları incelendiğinde 44 (%62,9) hastada normal flora saptanırken 18 hastada (%25,7) patolojik üreme saptandı. Kontrol grubunda ise 78 (%70,3) kişide normal flora, 21 (%18,9) hastada patolojik üreme saptandı. İki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadı (p=0,643). Araştırmamızda lökositoz ve CRP yüksekliği saptanan hastalarda patolojik üreme oranı lökositoz olmayanlara göre anlamlı oranda yüksek saptandı.İki grup birbiri arasında karşılaştırıldığında ise anlamlı bir farklılık görülmedi. RİA'lı hastalardan anemisi olanlarda kültür pozitif saptanma oranı %42,5 olarak anlamlı düzeyde yüksek tespit edildi. Aynı ilişki kontrol grubunda anemisi olan ile olmayan arasında da mevcuttu.

Sonuç: RİA kullanımının vajinal ve servikal flora üzerinde yaptığı değişiklikler enfeksiyon sebebi olarak değerlendirilemez. RİA ülkemiz için güvenilir bir kontrasepsiyon yöntemidir. RİA'lı hastalarda anemi daha sık görülmektedir. Lökositoz ve yüksek CRP ile servikal kültür pozitifliği arasında ilişki saptanmıştır. Bu ilişkinin klinik pratikte kullanımı ve standardizasyonu için daha geniş ve kapsamlı çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

SB - 84

Postmenopozal dönemde üriner inkontinansın sıklığı ve sosyodemografik özelliklerle ilişkisi

Ayten DİNÇ¹, Ayşegül ULUDAĞ², Yusuf Haydar ER-TEKİN², Murat TEKİN², Ahmet UYSAL³

¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu Ebelik Bölümü,

² Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.,

³ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum AD.,

Giriş ve Amaç: Bu çalışmada postmenopozal dönemdeki kadınlarda üriner inkontinansın sıklığı ve sosyodemografik özelliklerle ilişkisini değerlendirmek amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmanın evrenini Aralık 2011-Mart 2012 tarihleri arasında herhangi bir nedenle Çanakkale ili Devlet Hastanesine 65 yaş ve üzerinde başvuran ve yatarak tedavi gören toplam 6753 kadın oluşturdu. Çalışmada örneklem; evreni oluşturan popülasyonun (n) bilindiği durumlarda örneklem hesabından yararlanılarak toplamda 400 kişi olarak hesaplandı. Çalışmaya katılmayı rıza göstermeyen, gerçeği değerlendirme yetisi bozulmuş, konuşma, işitme ve anlama yetisi olmayan hastalar ile yoğun bakım gereksinimi bulunan hastalar çalışma dışı bırakıldı. Çalışmaya katılmayı kabul eden toplam 400 kadına araştırmacılar tarafından hazırlanmış sosyo-demografik bilgileri içeren toplam 10 soruluk anket ile üriner inkontinans varlığı açısından sorgulandı. Katılımcıların boy ve kiloları ölçülerek beden kitle indeksleri hesaplandı. Etik kurul izni Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Etik Kurulu'ndan alınmış olmakla beraber Çanakkale İl Sağlık Müdürlüğünden yazılı izin ve katılımcılardan yazılı ve sözlü onamları alınarak anketler araştırmacılar tarafından yüze uygulandı. Anket sonuçlarına bağlı olarak elde edilen veriler SPSS18 paket programı kullanılarak değerlendirildi. Bağımlı ve bağımsız değişkenle ilgi tanımlayıcı istatistikleri ve bağımlı,

bağımsız değişkenlerle ilgili olarak istatistiksel analizleri Independent t, ANOVA ve ki-kare testleri kullanılarak gerçekleştirildi.

Bulgular: Çalışmaya katılan 400 kadının yaş ortalaması 70.68 ±2.5 idi. Üriner inkontinansı olan kadın 163 (%41,0) idi. Yaş gruplarına göre dağılımlarına göre üriner inkontinans 65-70 yaş arasında 84 (%37,3), 71-75 yaş arasında (%37,1), 76-80 yaş arasında 19 (%44,2) ve 81 yaş ve üzerinde 24 (%68,6) kadında vardı. Sosyodemografik değişimlere bağlı olarak üriner inkontinansın sıklığı değerlendirildiğinde 71- 75 yaş arası kadınlar diğer yaş gruplarına, evli kadınlar dul ve bekar olanlara, düşük eğitim düzeyindekiler yüksek eğitim düzeyindekilere, kilo fazlalığı olanlar düşük olanlara oranla istatistiksel olarak daha fazla maruz kaldığı gözlemlendi (p<0.05).

Sonuç: Üriner inkontinans sıklığı 65 yaş ve üzerindeki kadınların yaklaşık yarısını etkilemektedir. Bununla birlikte üriner inkontinans evli, düşük eğitim düzeyi, kilo fazlalığı olan kadınlarda daha sık gözlenmektedir. Aile hekimlerinin 65 yaş üzerindeki kadınların sorgulanmasında üriner inkontinans açısından değerlendirmenin unutulmaması kanaatindeyiz.

SB - 85

Keçiören Eğitim Ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Polikliniği'ne başvuran annelerin adolesan koruyucu sağlığı ile ilgili bilgi ve tutumları

Rukiyye TÜRKER¹,

¹ Keçiören Eğitim Ve Araştırma Hastanesi,

Giriş ve Amaç: Sağlıklı bir toplum kazanabilmek sağlıklı bir çocukluk ve gençlik dönemi ile mümkündür. Adolesan dönemi bireyin biyopsikososyal sağlığı ile ilgili alışkanlıklarını kazandığı ve ayrıca ileride yaşayabileceği sağlık sorunlarının temelini atıldığı bir süreçtir. Genel tıbbi yaklaşımda adolesanların sağlık açısından iyi bir durumda olduğu kabul edilir. Adolesan sağlığının korunması ve geliştirilmesi çerçevesinde aileye, eğitim kurumlarına ve devlete pek çok görev düşmektedir. Bu çalışmamızda amaç çocukla en yakın ilişkide olduğunu kabul ettiğimiz annelerin bu konudaki bilgi ve tutumlarını araştırmak ayrıca farkındalık sağlamaktır.

Yöntem: Kesitsel tipteki araştırmanın evrenini Keçiören Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği polikliniğine başvuran anneler oluşturmaktadır. Araştırmada annelere sosyodemografik özellikleri ve adolesan koruyucu sağlığı konularında hazırlanan sorulardan oluşan anket yüz yüze görüşme yöntemi ile uygulanacaktır. İstatistiksel analizler SPSS 16.0 programı kullanılarak yapılacaktır.

Bulgular: Ankette sosyodemografik özellikler, beslenme, fizik aktivite, iletişim, bağımlılık, hijyen, cinsellik ve cinsel yolla bulaşan hastalıklar, riskli davranışlar ve genel sağlık konuları değerlendirilecektir.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Anket içeriği konusundaki görüşleriniz nelerdir? Ek soru önerir misiniz?

SB - 86

Gebelerin beslenme ile ilgili bilgi, tutum ve dav-

ranışları

Cengiz DARILMAZ¹, Arife YILDIRIM¹

¹ Keçiören Eğitim Ve Araştırma Hastanesi,

Giriş ve Amaç: Anne karnındaki bebeğin bedensel ve zihinsel olarak büyümesi ve gelişmesi annenin gebeliği süresince yeterli ve dengeli beslenmesi ile mümkündür. Ülkemizde yetersiz ve dengesiz beslenme sorunlarından etkilenen grupların başında, okul öncesi çocuklarla birlikte gebe ve emziren kadınların gelmektedir. Beslenme sorunlarının başlıca nedenlerinin, gebelik ve emzirme döneminde artan ihtiyaçlara uygun olarak günlük beslenmeye ek yapılmaması, ekonomik yetersizlikler nedeniyle besin alımının azalması, gelenek ve göreneklerin etkisi nedeni ile yanlış besinlerin seçimi, yiyecek hazırlama ve saklamada yapılan yanlış uygulamalardır Bu çalışmamızın amacı hizmet verdiğimiz bölgede hastanemize başvuran gebelerin beslenme ile ilgili bilgi düzeylerini, bilgi kaynaklarını, bu konudaki tutum ve davranışlarını saptamak ve çalışmanın sonuçlarına göre eksikliklerin ve hataların düzeltilmesi için eğitim programlarının planlanmasına yardımcı olmaktır.

Yöntem: Kesitsel olarak planlanan çalışmada Ankara Keçiören Eğitim Ve Araştırma Hastanesi gebe ve aile hekimliği polikliniklerine başvuran gebelere beslenme ile ilgili bilgi düzeyini, bilgi kaynakları, beslenme ile ilgili tutum ve davranışlarını sorgulayan bir anket uygulanacaktır.

Bulgular: Katılımcıların beslenme ile ilgili bilgi düzeyleri tespiti dışında bilgi kaynaklarının, bilgilerinin uygulama konusundaki tutum ve davranışlarının belirlenmesi ve sosyodemografik ve klinik özelliklerle ilişkisinin belirlenmesi planlandı.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır

Tartışma Soruları:

1. Anket içeriği ile ilgili görüşleriniz nelerdir? Ek soru önerir misiniz?

SB - 87

Yeditepe Üniversitesi Hastanesi sağlık çalışanları arasında grip aşısı olma oranları ve grip aşısı olmayı etkileyen faktörler

Baran ÇALIŞGAN¹, Zeynep YILMAZ¹,

¹ Yeditepe Üniversitesi,

Giriş ve Amaç: Bu çalışmanın amacı Yeditepe Üniversitesi Hastanesi'nde sağlık çalışanları arasında grip aşısı olma oranını saptamak ve grip aşısı olup olmamayı etkileyen faktörleri incelemektir.

Yöntem: Yeditepe Üniversitesi Hastanesi'nde 20-27 Mayıs 2014 tarihleri arasında sağlık çalışanlarına, literatür taraması ve araştırmacıların konsensusu ile belirlenen sorulardan oluşan ve demografik özellikleri, mevsimsel grip aşısı olma durumunu ve grip aşısı olma durumunu etkileyen faktörleri değerlendiren bir anket uygulandı.

Bulgular: Çalışmaya toplam 139 sağlık çalışanı dahil edildi. Katılımcıların %46'sının hiç grip aşısı olmadığı, %11,5'inin her sene düzenli grip aşısı olduğu, %15,1'inin 2013-14 sezonunda grip aşısı olduğu ve %33,1'inin 2014-15 sezonunda grip aşısı olmayı düşündüğü saptandı. Katılımcılardan %52,5'i grip en-

feksiyonu açısından yüksek risk altında olduğu düşünmekteydi, ancak sırasıyla %48,5 ve %54,7'si grip olmaktan korkmuyordu ve grip olmanın kendisi için tehlikeli olduğuna inanmıyordu. Sağlık çalışanı olarak yakınlarına grip bulaştırma riskinin yüksek olduğunu katılımcıların %73,4'ü belirtti ve %54'lük bölüm hasta olmasa da çevresindekilere grip bulaştırabileceğini düşünüyordu. 2014-15 sezonunda aşı olmayı düşünenler arasında cerrahi bölümler ile diğer bölümler arasında fark bulundu, bu oran cerrahi bölümlerde daha düşüktü. Kendisi ve çevresi için risk algısının yüksek olması, grip aşısının etkinliğine inanç, hastalarını koruma, aşının etkin olduğunu ve zorunlu olması gerektiğini düşünme ve çalışılan kurumun aşığı önermesi grip aşısı olmak için önemli motivasyonel faktörler olarak saptandı. Tüm bu parametrelerde düzenli aşılananlar ve gelecek dönemde aşılanmayı düşünenler ile düzenli aşılanmayanlar ve gelecek grip sezonunda aşılanmayı düşünmeyenler arasında fark saptandı.

Sonuç: Dünya Sağlık Örgütü'nün ve Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı'nın sağlık çalışanları için gribe karşı aşılanma önerilerine rağmen, örneklemimizdeki sağlık çalışanlarının aşılanma oranları düşüktür. Kendisi ve çevresi için risk algısı, hastalarını koruma düşüncesi, çalışılan kurumun önerileri ve aşının etkinliğine inanç aşılanma için önemli motivasyonel faktörler gibi görünmektedir. Sağlık çalışanları arasında grip aşılanma oranlarının artırılması için yapılacak girişimlerde motivasyonel faktörler göz önüne alınmalıdır.

SB - 88

Yaşlılık, eve bağımlılık, polifarmasi

Sevim AKSOY KARTCI¹, Pemra C.ÜNALAN¹, Demet MERDER COŞKUN¹, Sinem BAL¹, Serap ÇİFÇİLİ¹,

¹ Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği A.D.,

Giriş ve Amaç: Bu çalışmanın amacı bir üniversite hastanesinin Evde Sağlık Birimi'nde takip edilen 65 yaş üstü hastaların bağımlılık durumları, multimorbidite ve ilaç kullanım sıklıklarının araştırılmasıdır.

Yöntem: Çalışmamız tanımlayıcı tipte bir araştırmadır. Etkinliğe başladığı Ocak 2013 tarihinden itibaren Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi Evde Sağlık Birimi'nde takip edilmiş 65 yaş ve üzerindeki tüm hastalar çalışmaya dahil edilmiştir. Hastaların yaşları ile kullandıkları ilaç sayıları, mevcut toplam hastalıkları, bağımlılık durumları incelenmiştir. Hastaların dosyalarından elde edilen verilerin tanımlayıcı istatistikleri SPSS 16 ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Evde Sağlık Birimi'mizde takip edilen 65 yaş ve üzeri hasta sayımız 205'tir. Bu hastaların yaş ortalaması 79,2±7,1 olup, %56,1'i 75-84 yaş aralığındadır. Cinsiyet dağılımı kadın %67,8, erkek % 32,2'dir. En sık başvuru nedeni kronik hastalık takibi (% 57,1) iken, akut hastalık (%22,4) ve rapor çıkarılması (%11,7) bunu izlemektedir. Bakım gerektiren esas hastalık tanısı sıklık sırasına göre serebro-vasküler hastalık (%36,6), demans (%16,1) ve hipertansiyondur (%12,2). Hastalar ortalama 6,2±2,6 aydır birimimizde takip edilmiş ve ortalama 2,3±2,2 kere (min1, max13) ziyaret edilmiştir. Kullanılan ilaç sayısı ortalama 4,8±2,7 iken, sıfır ilaç kullanan kişi sayısı sadece 12'dir. Hastaların ortalama 2,6±1,2 hastalığı olup (Hastalarımızın %31'inde 2 hastalık varken %30'unda 3 hastalık tanısı bulunmaktadır). 205 kişinin toplam 529 hastalık tanısı mevcuttur ve bu tanıların içinde hipertansiyon %25,2, serebro-vasküler hastalık %15,3, diyabetes mel-

litus %10,9, demans %8,1' dir. Hastaların %77'si eve bağımlıdır.

Sonuç: Yaşla beraber kronik hastalık prevalansı ve çoklu ilaç kullanımı artmaktadır. Yaşlı bireylerde kullanılan ilaç sayısı artıkça yan etkilerin katlanarak arttığı bilinmektedir. Bu nedenle yaşlı, multimorbiditeli ve eve bağımlı bireylerin evde sağlık hizmetleri içinde ilaç kullanımlarının izlenip gereksiz ilaç kullanımını önlenerek kullanılan ilaç sayısı azaltılabilir.

Tartışma Soruları:

1. Birinci basamakta 65 yaş üzeri bireyleri değerlendirirken polifarmasiye ne kadar dikkat ediyoruz?

SB - 89

Aile hekimlerinin diyabet yönetimine ilişkin yeterlilikleri ve tutumları

E. Neşe YENİÇERİ¹, Gülhan AKBABA², Cem ŞAHİN², İbrahim ÖZDEŞ³, Mustafa Nuri CEYHAN⁴, Birdal YILDIRIM⁵, Dilek GÜLDAL⁶,

¹ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD,

² Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları AD,

³ Muğla Sıtkı Koçman Eğitim Ve Araştırma Hastanesi İç Hastalıkları Kliniği,

⁴ Muğla Halk Sağlığı Müdürlüğü,

⁵ Muğla Sıtkı Koçman Eğitim Ve Araştırma Hastanesi Acil Servis,

⁶ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD,

Giriş ve Amaç: Bu çalışma, Muğla ilinde aile hekimlerinin diyabet yönetimine ilişkin yeterlilikleri ve tutumlarını belirlemektedir. Bu çalışma, 1. Aile hekimlerinin Tip2 Diyabetin önemi ve diyabet yönetimindeki rollerine ilişkin düşünceleri, 2. Tanı, tedavi ve hasta eğitimlerine ilişkin tutumları, 3. Diyabetle ilgili yeterliliklerinin kendi kendilerine değerlendirmeleri, 4. Diyabet tedavisindeki engelleri belirlemek için planlanmıştır.

Yöntem: Bu çalışmaya, kırsal ve merkez Aile Sağlığı Merkez'lerinde (ASM) çalışan, çalışmaya katılım için gönüllü aile hekimleri alınmıştır. Katılımcılar, literatürden yararlanılarak yaş, çalışma süresi, çalışma yeri, çalışma türü (tek veya birden fazla aile hekimliği birimli ASM), haftada görülen diyabet hasta sayısı, tanı, tedavi, hasta eğitimi ile ilgili tutum ve diyabet yönetimine ilişkin yeterlilikleri içeren bir anket formu doldurmuşlardır. Anket formu, Nisan ve Haziran 2014 tarihleri arasında web tabanlı olarak doldurulmuştur. Bu çalışmada, tanımlayıcı istatistikler, ki kare testi, student t testi, One Way Anova ve korelasyon testleri kullanılmıştır. Ayrıca, bilgi ve tutum sorularında, doğru yanıtlar için 'bir', yanlış yanıtlar için 'sıfır' puan verilerek bilgi ve tutum puanları elde edilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya Muğla'da çalışan 246 aile hekiminden 143'ü katılmıştır (Katılma oranı %58,1). Katılımcıların bilgi ve tutum puan ortalamaları 0.68±0.13 (min 0.30, maks 0.96) olarak saptanmıştır. Bilgi ve tutum puanlarıyla yaş, çalışma süresi ve haftada görülen diyabet hasta sayısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır. Bu çalışmada, aile hekimlerinin %65 i insülin tedavisi konusunda kendilerini yeterli hissetmediklerini belirtirken, sadece %6,1 i oral antidiyabetik ilaçlar yeterli gelmediğinde kolaylıkla insülin tedavisi başlayabildiklerini belirtmişlerdir. Aile hekimlerinin %95,1 i hastalarını, oral antidiyabetik ilaçlar yeterli gelmediğinde insülin başlanması için uzmanlara yönlendirdiklerini belirtmişlerdir.

Sonuç: Aile hekimlerinin, istenen hedef kan şekeri düzeylerini sağlamaya yönelik gerek insülin başlama, gerekse yoğunlaştırma tedavisi konusunda bilgi sahibi olmaları ve bu bilgiyi uygulamaya dökmeleri önemlidir. Türkiye’de diyabetli hastaların tedavisinde karşılaşılan engeller ve eksiklikleri ortaya çıkaracak çalışmalara ihtiyaç vardır.

SB - 90

Pendik ilçesinde 3-4 yaş arası çocuklarda konuşma ve dil gecikmesi prevalansı ve olası risk faktörleri

Ender UKŞAŞ¹, Saliha Serap ÇİFÇİLİ¹

¹ Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç: Konuşma ve dil gecikmesi, çocuğun okul başarısını ve sosyal hayatını olumsuz yönde etkileyen klinik bir durumdur. Saptandığı takdirde uygun terapi ve tedavi yöntemleri ile daha iyi bir prognoz sağlanabilmektedir. Ülkemizde prevalansı ise bilinmemektedir. Çalışmanın amacı İstanbul ili Pendik ilçesinde Aile Sağlığı Merkezleri’ne (ASM) kayıtlı 3-4 yaş arası çocuklarda konuşma ve dil gecikmesi prevalansını ve olası risk faktörlerini saptamaktır.

Yöntem: Bu kesitsel çalışma, Pendik ilçesinde ASM’lere kayıtlı 3-4 yaş arası çocuklardan, her hekimin listesinden 4 asil ve 8 yedek çocuk seçilerek 405 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Çocuklar ve aileleri ASM’lere davet edilmiştir. Çocuklara araştırmacı tarafından Peabody Resim Kelime Testi, çocuklarla beraber gelen bakımından sorumlu kişiye Ankara Gelişim Tarama Envanteri (AGTE) ve araştırmacılar tarafından geliştirilmiş, 29 olası risk faktörünü içeren anket araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Uygulanan testlerin herhangi birinde gecikme saptanan çocukta konuşma ve dil gecikmesi olduğu kabul edilmiş ve Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim Araştırma Hastanesi’nde bir Çocuk Gelişim Uzmanı’na ileri değerlendirme yapılması için yönlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya 405 çocuk katılmıştır. Çocukların yaş ortalaması 42,2 (±3,37) ay ve 239 (59%)’u erkekti. Konuşma ve dil gecikmesi prevalansı 3,5% olarak saptanmıştır. Literatürde bahsedilen olası risk faktörlerinden düşük baba ve anne eğitim düzeyi, annenin gebelikte sigara içmesi, ailede konuşma ve dil gecikmesi olan akraba öyküsü ve çocuğun bakımından sorumlu kişinin Türkçe’den farklı bir anadile sahip olan çocuklarda konuşma ve dil gecikmesi sıklığı daha fazladır. Bu faktörlerin dahil edildiği lojistik regresyon analizi sonucu baba eğitim düzeyinin konuşma ve dil gecikmesini OR= 6,2 (G.A: 1,9-19,7) kat artırdığı saptanmıştır.

Sonuç: Çalışmamızda bulduğumuz konuşma ve dil gecikmesi prevalansı daha önce yurtdışında yapılmış topluma dayalı prevalans çalışmaları ile uyumludur. Düşük baba eğitim düzeyi konuşma ve dil gecikmesi açısından risk oluşturmaktadır. Diğer olası risk faktörleri hakkında daha kesin sonuçlar elde etmek için çok daha fazla çocuğun katıldığı çalışmalara ihtiyaç vardır.

SB - 91

Sığınmacı popülasyonunun bir kısmında tüberküloz taraması

Giray KOLCU¹, Vildan KARABACAK¹, Taner DEMİR-

BAŞ¹, Meryem GÖKGÖZ¹, Umut GÖK BALCI², Kurtuluş ÖNGEL³

¹ Konya Selçuklu Toplum Sağlığı Merkezi,

² İzmir Tepecik Eğitim Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği,

³ İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.,

Giriş ve Amaç: Tüberküloz; mycobacterium tuberculosis isimli bakterinin neden olduğu bulaşıcı bir hastalıktır. Hastalık basillerden havayolu ile bireylere yayılır. Oluşturduğu salgınlar ile tüm dünyada ölümlere neden olmaktadır. Ülkemiz verem savaş geleneğine sahip ülkeler arasındadır ve riskli durumlarda zamanında tepki verebilmektedir. Sığınmacılar tüberküloz hastalığı için risk grubudurlar ve bu kişiler için aktif tarama önerilmektedir. Bu çalışmada sınır komşumuz ülkelerdeki siyasi istikrarsızlıklar nedeniyle ülkemize gelen sığınmacı popülasyonun tüberküloz hastalığı yönünden değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmada, Konya Selçuklu Toplum Sağlığı Merkezi bünyesindeki Mümtaz Koru Verem Savaş Dispanseri tarafından 15/09/2014 - 30/09/2014 tarihleri arasında 581 kişiye tüberküloz taraması yapılmış; her vakaya mikrofilm çekilmiştir. Toplanan veriler Excel programı ile yüzde analiz ile değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmaya 581 sığınmacı katıldı (n:581). Bu sığınmacıların %84,5’i (n:491) erkek, %15,5’i (n:90) kadındı. Sığınmacıların yaş ortalaması 25,30±15,56 (min:0, max:90) olarak hesaplandı. Çalışmaya katılan sığınmacıların yaş grupları dağılımı nüfus piramidi ile gösterildiğinde her iki cinsiyette hemen hemen tüm yaş gruplarına ulaşıldığı görülmektedir. Tarama sırasında patoloji saptanan; yaş ortalaması 52,80±21,39 (max:87, min:16) yaş, %13,3’ü kadın %86,7’si erkek, 15 vaka dispansere çağrıldı. Klinik durumları değerlendirilen vakalar “şüpheli akciğer hastalığı” olarak düşünüldü. Bu vakalar ileri tetkik için yönlendirildi. Vakalardan hiçbiri verem hastalığı tanısı almadı.

Sonuç: Ülkemizdeki “verem savaş geleneği” nedeniyle tüberküloza karşı reflekslerimiz oldukça gelişmiştir. Ülkemize gelen sığınmacılarda tüberküloz hastalığı düşünüldüğünde tüberküloz ile ilgili birimlerimiz oldukça hızla taramalarına başlamış ve bu popülasyonun bir kısmını taramıştır. Düşünülen aksine bu popülasyonda tüberküloz hastasına rastlanmamıştır. Bu taramalar daha geniş popülasyonlara yapıldığında tüm vatandaşlarımız bu hastalık için temel hizmete ulaşmış olacak ve zamanında müdahaleler ile olası salgınların önüne geçilebilecektir.

Tartışma Soruları:

1. Çalışma nasıl geliştirilebilir ?

SB - 92

Üniversite öğrencilerinde beden kitle indeksi ve beden algısı ilişkisi

Yusuf GÜL¹, Berrin TELATAR², Can ÖNER², Şahin YEŞİLDAG³, Adnan AYDIN³

¹ İstanbul Bilim Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Beslenme ve Diyetetik Bölümü,

² İstanbul Bilim Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD.

³ İstanbul Bilim Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Beslenme ve Di-

yetetik Bölümü,

Giriş ve Amaç: Günümüzde obezite sınıflandırması için Beden Kitle İndeksi (BKİ) kullanılmaktadır. Bu çalışmada beden algısını değiştirebilecek faktörlerin araştırılması amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışma Beslenme ve Diyetetik Bölümünde okuyan 100 öğrenci ile Şubat – Mayıs 2014 tarihleri arasında yapılmıştır. Öğrencilere 46 soruluk bir anket yüz yüze görüşme tekniği ile uygulanmıştır. Obezitenin tanımlanmasında Beden Kitle İndeksi (BKİ) kullanılmış (kg/m^2) formülü ile hesaplanmıştır. $\text{BKİ} < 18.5$ olanlar zayıf, 18.50-24.99 arası olanlar normal, ≥ 25 olanlar fazla kilolu olarak sınıflandırılmıştır. Tanımlayıcı tipte olan çalışmanın verileri SPSS 17.0 paket programı ile analiz edilmiş; ortalamaların karşılaştırılmasında parametrik verilerde t testi ve tek yönlü varyans analizi, nonparametrik verilerin karşılaştırılmasında Mann Whitney U veya Kruskal Wallis testi kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya 86 kız (%86), 14 erkek (%14) öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin %29'u zayıf, % 66'sı normal kiloda ve %5'i kilolu bulunmuştur. Vücut ağırlığını doğru algılayanlar 23 kişi (%23) ,yanlış algılayanlar 77 kişi (%77) kişidir. BKİ'i zayıf olan 29 kişiden 19'unun (%65.5) kendini zayıf olarak doğru

algıladığı, 10 kişinin (%35.5) ise normal olarak algıladığı bulunmuştur. Normal BKİ'ne sahip olan 66 kişiden sadece 2 kişi (%3.1) normal kiloda olduğunu düşünmekte, geri kalan 49 kişi (%72.4) zayıf olduğunu, 15 kişi (%22.7) ise şişman olduğunu düşünmektedir. Kilolu olan 5 kişiden 3'ü (% 60) kendini kilolu olarak, 1 kişi (%20) zayıf diğer kişi ise (%20)normal olarak değerlendirmektedir. Kilo algısı doğru olanlar ile yanlış olanlar yaş, cinsiyet, medeni durum, yaşanılan yer, gelir, ailede kilolu birey varlığı, öğün atlama, gece atıştırma, diyet yapma, fiziksel aktivite gibi yönlerden karşılaştırıldığında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p > 0.05$).

Sonuç: Kişilerin gerçek kilosu ile beden algısının örtüşmesi önemlidir. Farklı algılama gereksiz diyet ya da kilo alma çabalarına neden olacaktır. Kişilerin gerçek durumlarını farklı yorumlamalarına sebep olan faktörler özellikle de psikolojik faktörler incelenmeli ve çözüm yolları üretilmelidir.

Tartışma Soruları:

1. Erkeklerle bayanların beden algısı değişir mi?
2. Beden algısı medyadan etkilenir mi?
3. Depresif olanlarda beden algısı hangi yönde bozulmaktadır?